

بارم آزمون ها : ۲۰ نمره	<b>آزمون نوبت دوم (شبه نهایی) ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۴ (دبیرستان حلی)</b> <b>سوالات امتحانی کتاب « فارسی یازدهم »</b>
-------------------------------	--

ردیف	سوالات
بخش اول : قلمرو زبانی ( ۷ نمره )	
الف (	واژگان ( ۱/۵ نمره )
	<p>با توجه به عبارات و اشعار زیر ، معنای واژه های مشخص شده را بنویسید .</p> <p>۱ - اگر لطفش قرین حال گردد همه <u>ادبارها</u> اقبال گردد</p> <p>۲ - به من آورید آخر ، <u>صنم</u> گریزیا</p> <p>۳ - چو <u>رایت</u> عشق آن جهان گیر شد چون مه لیلی آسمان گیر</p> <p>۴ - صداهای شترهای حامل <u>زنبورک</u> با آهنگ شیپورها در هم می آمیخت .</p> <p>۵ - از <u>چنبر</u> نفس رسته بودند آنها بت ها همه را شکسته بودند آنها</p> <p>۶ - <u>برزیگری</u> گفت : « با ما از کار سخن بگو . »</p>
ب (	املا ( ۱/۵ نمره )
	<p>۷ - در کدام گزینه <u>نادرستی</u> املایی دیده می شود ؟ تصحیح کنید .</p> <p>( ۱ ) آن گاه آگاه شدند که غرقه خاست شد . بانگ و هزاهز و غریو خاست .</p> <p>( ۲ ) سوری و شادی ای به آن بسیاری ، تیره شد .</p> <p>( ۳ ) چیزی که در او کراهیتی نبود می فرستاد فرود سرای ، به دست من .</p> <p>( ۴ ) من نیز فرزند این پدرم و آنچه دارم از اندک مایه حطام دنیا حلال است و کفایت است .</p> <p>۸ - در میان کلمات زیر چند <u>نادرستی</u> املایی دیده می شود ؟ توضیح دهید .</p> <p>« رعایت عاشقی - مدار خطر - هلا منکر جان ما - مرحم زخم - فرت عشق - بیعت و پیمان »</p>
پ (	دستور ( ۴ نمره )
	<p>۹ - بن ماضی و بن مضارع « رستن » را بنویسید .</p> <p>۱۰ - در جمله زیر نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید .</p> <p>« مهندس رضایی ، برادر مدیر عامل ، دیروز در جلسه حضور نداشت . »</p>

۱۱ - در موارد زیر ، نوع صفت های بیانی را بنویسید . الف ( خندان : ب ( آفریدگار: پ ( زرین : ت ( نوشیدنی :
۱۲ - در عبارت زیر ، گروه های اسمی ، هسته و نوع وابسته ها را مشخص کنید . « مرا قضای آسمانی به این ورطه کشید »
۱۳ - بن ماضی و مضارع مصدرهای زیر را بنویسید . الف ( ساختن : ب ( جستن :

بخش دوم : قلمرو ادبی ( ۵ نمره )

الف ( آرایه های ادبی ( ۳ نمره )
---------------------------------

۱۴ - در هر یک از موارد زیر چه آرایه ادبی بارزی دیده می شود ؟ توضیح دهید . الف ( سپاه روس مثل مور و ملخ در شهر پراکنده شدند . ب ( بزرگان طوایف برای کسب تاج شاهی به جان هم افتاده اند . ۱۵ - در کدام بیت « حُسن تعلیل » دیده می شود ؟ توضیح دهید . ۱ ( ای کعبه به داغ ماتمت نیلی پوش      وز تشنگی ات ، فرات در جوش و خروش ۲ ( گاه سفر آمد برادر ره دراز است      پروا مکن ، بشتاب ، همت چاره ساز است ۳ ( یعنی حکیم آهنگ جان سامری کرد      ای یاوران باید ولی را یآوری کرد ۴ ( آن جا که هر سو صد شهید خفته دارد      آن جا که هر کویش غمی بنهفته دارد ۱۶ - آرایه ادبی مقابل هر بیت را در آن نشان دهید . الف ( بیامد به دشت و نفس کرد راست      پس آن گه باستاد و هم رزم خواست ( مجاز ) ب ( دویدند از کین دل سوی هم      در صلح بستند بر روی هم ( جناس ناهمسان ) پ ( فلک باخت از سهم آن جنگ ، رنگ      بُود سهمگین ، جنگ شیر و پلنگ ( تشخیص ) ۱۷ - از میان شاعران و نویسندگان زیر ، نام پدیدآورده هر اثر را مقابل آن بنویسید . « یوهان ولفگانگ گوته-محمد عوفی-جامی-باذل مشهدی - لطفعلی صورتگر- عطار -جبران خلیل جبران» الف ( پیامبر و دیوانه      ب ( حمله حیدری      پ ( تحفه الاحرار
---

ب ( حفظ شعر ( ۲ نمره )
------------------------

ابیات زیر را کامل کنید .	
۱۸ - ..... هم خُطواتش متقارب به هم	
۱۹ - دی شیخ با چراغی همی گشت گرد شهر	.....
۲۰ - منم پور ایران و نام آورم	.....
۲۱ - کدام گزینه ، ابیات زیر را به درستی کامل می کند ؟	
الف ) بر قدم او قدمی می کشید	.....
ب ) خواستم از رنجش دوری بگویم یادم آمد	.....
۱ ) عشق با آزار ، خویشاوندی دیرینه دارد	.....
۲ ) آنکه در دستش کلید شهر پر آینه دارد	.....
۱ ) رخت خود از باغ به راغی کشید	.....
۲ ) وز قلم او رقمی می کشید	.....

بخش سوم : قلمرو فکری ( ۸ نمره )

الف )	معنی و مفهوم نثر ( ۲ نمره )
	عبارات زیر را به نثر روان بازگردانی کنید . ۲۲ - خاک تن در نمی دهد . ۲۳ - این صِلتِ فخر است . پذیرفتم و باز دادم که مرا به کار نیست . ۲۴ - عادت اهل مکرمات این است و عقیدت ارباب مودت بدین خصلت پسندیده و سیرت ستوده در موالات تو صافی تر گردد .
ب )	معنی و مفهوم شعر ( ۲ نمره )
	سروده های زیر را به نثر روان معنی کنید . ۲۵ - هنگامی که / در فروتنی / بزرگ باشیم / بیش از همه به آن بزرگ نزدیک شده ایم . ۲۶ - بدان محضر ازدها ناگزیر / گواهی نوشتند بُرنا و پیر ۲۷ - هر نفسی را دو نعمت است / دم فرودادن و برآمدنش / آن یکی مُمدّ حیات است / این یکی مفرّح ذات .
پ )	درک مطلب ( ۴ نمره )

۲۸ - پیام مشترک عبارت های زیر را بنویسید .

الف ( « اذْهَبَا اِلَى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغَى ، فَقَوْلَا لَهُ قَوْلًا لِّیْنَا »

ب ( مولانا اهل صلح و سازش بود ؛ طوری که طعن و ناسزای دشمنان را هرگز جواب تلخ نمی داد و به نرمی و حُسن خُلُق ، آنان را به راه راست می آورد . «

۲۹ - در کدام عبارت به ویژگی « سهلِ مُمتنع » بودن سبک سعدی اشاره شده است ؟ توضیح دهید .

۱ ( سعدی که انعطاف جادوگرانه ای دارد ، آن قدر خود را خم کرد که به حدّ فهم ناچیز کودکانه من برسد .

۲ ( این تنها خصوصیت سعدی است که سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد .

۳۰ - ارتباط مفهومی ابیات زیر را توضیح دهید .

الف ( عشق بازی ، کار بیکاران بُود عاقلش با کار بیکاران چه کار ؟

ب ( گو یا رب از این گزاف کاری توفیق دِهَم به رستگاری

۳۱ - با توجه به عبارات زیر به سوال ها پاسخ دهید .

« سَرِ ایشان کبوتری بود که او را مُطَوَّقَه گفتندی و در طاعت و مطاوعت او روزگار گذاشتندی . «

الف ( « سر » در چه معنایی به کار رفته است ؟

ب ( « روزگار گذاشتندی » به چه معناست ؟

۳۲ - عبارت زیر را بخوانید و به سوال ها پاسخ دهید .

« مدرس ، مدت ها بود با این ضربه ها آشنایی داشت و با درد این ضربه ها و به همین دلیل ، همیشه پاسخ را در آستینش داشت . «

الف ( منظور از « ضربه » چیست ؟

ب ( « در آستین داشتن چیزی » چه مفهومی دارد ؟

۳۳ - کدام سروده با متن زیر هم نواست ؟

« در کویر ، بیرون از دیوار خانه ، پشت حصار ده ، دیگر هیچ نیست . صحرای بی کرانه ، عدم است . راه ، تنها

به سوی آسمان است . آسمان ، کشور سبز آرزوها ، چشمه مواج و زلال نوازش ها ، امیدها و ... «

۱ ( بگذار که سرخوش و سرمست به دوردست ها روم / و بر فراز سرم هیچ جز اختران نبینم .

۲ ( او اختران را در آسمان نهاده / تا به برّ و بحر نشانمان باشند .

۳۴ - با توجه به ابیات زیر ، به سوال ها پاسخ دهید .

چو شیر خدا راند بر خصم ، تیغ به سر کوفت شیطان دو دست دریغ

پرید از رخ کفر در هند رنگ تپیدند بت خانه ها در فرهنگ

الف ( منظور از « خصم » چه کسی است ؟

ب ( « تپیدند » به چه معناست ؟

پ ( پیام این ابیات چیست ؟

## پاسخ بخش اول : قلمرو زبانی ( ۷ نمره )

الف ( واژگان ( ۱/۵ نمره )

- ۱ - بدبختی ، سیه روزی ؛ متضاد اقبال      ۲ - بت ، معشوق زیبارو      ۳ - بیرق ، پرچم ، درفش  
 ۴ - نوعی توپ جنگی کوچک دارای دو چرخ که در زمان صفویه و قاجاریه روی شتر می بستند .  
 ۵ - حلقه و هر چیز حلقه مانند      ۶ - برزگر ، دهقان ، کشاورز

ب ( املا ( ۱/۵ نمره )

- ۷ - در گزینه « ۱ » ، « غرقه خاست شد » نادرست و شکل صحیح آن « غرقه خواست شد » است .  
 ۸ - دو غلط املائی در کلمات دیده می شود : « فرت و مرحم » نادرست و شکل صحیح آنها « فرط و مرهم » است .

پ ( دستور ( ۴ نمره )

- ۹ - بن ماضی : رست ؛ بن مضارع : ره  
 ۱۰ - مهندس : شاخص / برادر مدیرعامل : بدل  
 ۱۱ - الف ( صفت فاعلی      ب ( صفت فاعلی      پ ( صفت نسبی      ت ( صفت لیاقت  
 ۱۲ - « قضا » هسته : « آسمانی » : وابسته پسین ، صفت بیانی / « این » : وابسته پیشین ، صفت اشاره ؛ « ورطه » : هسته  
 ۱۳ - الف ( « ساختن » : ← بن ماضی : ساخت / بن مضارع : ساز  
 ب ( « جستن » : ← بن ماضی : جُست / بن مضارع : جوی

## بخش دوم : قلمرو ادبی ( ۵ نمره )

الف ( آرایه های ادبی ( ۳ نمره )

- ۱۴ - الف ( تشبیه ( « روس ها » : مشبه ؛ « مثل » : ادات تشبیه ؛ « مور و ملخ » : مشبه به ؛ « پراکنده شدند » : وجه شبهه  
 ب ( « به جان هم افتادن » : کنایه از با هم درگیر شدن  
 ۱۵ - در بیت « ۱ » « حُسن تعلیل دیده می شود . شاعر می گوید : « علت نیلی پوش شدنِ کعبه و جوش و خروش فرات ، تو هستی . »  
 ۱۶ - الف ( « دشت » : مجاز از میدان نبرد      ب ( « سوی » و « روی » : جناس ناهمسان  
 پ ( « رنگ باختن فلک » : تشخیص

	ب ( باذل مشهدی	۱۷ - الف ) جبران خلیل جبران
	پ ( جامی	
ب ( حفظ شعر ( ۲ نمره )		
<p>۱۸ - هم حرکاتش متناسب به هم ۱۹ - کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست ۲۰ - ز نیروی شیران بود گوهرم          ۲۱ - الف ) گزینه « ۲ » ( وز قلم او رقمی می کشید . ) ب ( گزینه « ۱ » ( عشق با آزار ، خویشاوندی دیرینه دارد)</p>		
بخش سوم : قلمرو فکری ( ۸ نمره )		
الف ( معنی و مفهوم نثر ( ۲ نمره )		
<p>۲۲ - خاک نمی پذیرد .          ۲۳ - این هدیه مایه افتخار من است . پذیرفتم و برگردانم ، زیرا نیازی به آن ندارم .          ۲۴ - عادت بزرگان همین است و با این خصلت پسندیده و سرنوشت نیکو، اعتقاد دوستان در دوستی با تو، خالص تر می شود.</p>		
ب ( معنی و مفهوم شعر ( ۲ نمره )		
<p>۲۵ - هنگامی که با وجود فروتنی ، انسان بزرگی باشیم ، بیش از هر زمان دیگری به خداوند ، نزدیک شده ایم .          ۲۶ - به ناچار جوان و پیر آن استشهدانامه ضحاک اژدهاصفت را تایید کردند .          ۲۷ - در هر نفسی دو نعمت وجود دارد : فروردن و بیرون دادن دانش ؛ آن یکی موجب ادامه زندگی است و این یکی شادی بخش وجود است .</p>		
پ ( درک مطلب ( ۴ نمره )		
<p>۲۸ - پیام مشترک هر دو عبارت این است که با کافران و حتی دشمنان نیز باید به نرمی و مهربانی رفتار کرد .          ۲۹ - در عبارت « ۲ » به ویژگی « سهل ممتنع » بودن سبک سعدی اشاره شده است . « سهل ممتنع » ویژگی سخنی است که ساده به نظر می رسد اما هرگز نمی توان مانند آن را پدید آورد .          ۳۰ - در هر دو بیت به این موضوع اشاره شده که « عاقل به سمت عشق نمی رود و عشق کار بیکاران است . »          ۳۱ - الف ) رئیس ب ( روزگار را سپری می کردند .          ۳۲ - الف ) انتقاد ب ( آماده داشتن          ۳۳ - گزینه « ۱ » : بگذار که سرخوش و سرمست به دوردست ها روم / و بر فراز سرم هیچ جز اختران نبینم .          ۳۴ - الف ) عمرو ب ( بی قراری و اضطراب نمودن ، از جای رستن و لرزیدن</p>		

پ ( با پیروزی علی (ع) بر عمرو ، شیطان افسوس خورد ؛ اسلام قدرتمند تر و کفر ضعیف تر گردید .